

Høringsinnspill – bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø

Norges kulturvernforbund takker for muligheten til å komme med høringsinnspill til bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø. Vi ønsker først og fremst å berømme Riksantikvaren for et grundig arbeid så langt og for en strategi som i stor grad favner bygder og byers kulturminner bredt. Det at de nasjonale strategiene nå har fokus på kulturmiljø i stedet for objekt ser vi på som svært positivt.

Avgrensning

Utkastet avgrenser strategien til ikke å omfatte kulturmiljø fra *Industrier og næringer* og *Kystens kulturmiljø* da det er egne bevaringsstrategier for disse områdene. Disse kulturmiljøene vil bare inkluderes når de inngår som en helhetlig struktur i bygder og byers kulturmiljø. Slik vi ser det vil mye av kystens kulturminner, som havner, kaier, fyr og båter, være en del av en helhetlig i struktur i bygder og byers kulturmiljø. Det går ikke å avgrense kystens kulturminner fra bygder og byer da de er en del av helheten. Mange bygder og byer har fått sin beliggenhet der det er lett å anløpe og legge til med båter. Derfor er fyr, kaier og havner en naturlig del av helheten som utgjør bygder og byers kulturmiljø. I tillegg er de maritime kulturmiljøene sårbare i dagens steds- og byutvikling. Flere plasser har ikke fartøyene lenger steder å legge til fordi kaianleggene enten har forfalt eller blitt utviklet til andre formål. Flere av fyrene står og forfaller. For å ta vare på og formidle vår maritime kulturarv er det viktig at det blir satt fokus på bevaring av havner, kaier, fyr og båter i et helhetlig bygd- og bymiljø. Dette er med på å opprettholde stedets identitet. Vi er glade for at strategien påpeker at historiske havner er viktige kulturmiljø.

Det samme gjelder jernbanens kulturminner, luftfartøyenes kulturminner og industriens kulturminner. Det går ikke å avgrense dem fra bygder- og byers kulturmiljø. Næring og industri er en naturlig del av bymiljøet. Det er nettopp fabrikker, handel og næring som har skapt livsnæring og fått menneskene til å bosette seg i bygder og byer. Jernbanen har en historisk plass og er en del av et helhetlig tettsted og bymiljø. Dette gjelder også for luftfartøyene enkelte steder. Det er disse kulturminnene som har gitt livsgrunnlag for stedene. Det er derfor viktig at de blir tatt vare på for å opprettholde stedets identitet. Vi er derfor glade for at strategien skal bidra til tilhørighet og stedsidentitet og gjenbruk av felleskapets kulturmiljø som nettopp jernbane, industri og næring er. Vi støtter Riksantikvaren i at brukspotensiale for fellesskapsbygninger må kartlegges mer systematisk, og at kommunen må ta dette inn i sitt plangrunnlag.

Vi ser det derfor som positivt at strategien vil fokusere på bevaring og ombruk og ser det som naturlig at dette også gjelder kystens kulturminner og industri og nærings kulturminner der de inngår i et bygd- og bymiljø.

Immateriell kulturarv

Den nasjonale strategien skal først og fremst gjelde den materielle kulturarven da dette er ansvarsområdet som inngår i kulturmiljøforvaltningens primære arbeidsfelt. Samtidig påpeker strategien at det er mange viktige sammenhenger mellom materiell og immateriell kulturarv og at relevante aspekter ved immateriell kulturarv derfor er en del av strategien. Dette støtter vi. Det materielle kan ikke eksistere uten det immaterielle, og er derfor to sider av samme sak. Vi mener også at ved å ta inn det immaterielle i strategien vil man åpne opp og invitere inn flere aktører for å bevare bygder- og byers kulturmiljø.

Vi vil avslutningsvis takke for muligheten til å komme med våre innspill. Vi håper innspillene er nyttige og bidrar gjerne i videre arbeid med nasjonale bevaringsstrategier.

Med vennlig hilsen
Norges kulturvernforbund

Toril Skjetne
generalsekretær

Hedda Lombardo
assisterende generalsekretær